

04) ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Η ανάγκη για την παροχή συγκρίσιμων και αξιόπιστων στοιχείων για την κατάρτιση του ενοποιημένου ισολογισμού συνεπάγεται την αποδοχή κοινής λογιστικής τεχνικής από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Η ομάδα εργασίας του ENI για τα λογιστικά ζητήματα είχε καταλήξει στις ακόλουθες τεχνικές:

α) Καθορισμός του κόστους των συναλλαγών

Οι συναλλαγές καταγράφονται στην τιμή της πράξης, δηλαδή στην τιμή που συμφωνείται μεταξύ των μερών τη στιγμή που συνομολογείται η σύμβαση. Η συναλλαγή λογιστικοποιείται στους λογαριασμούς στην καθαρή τιμή από την οποία έχουν αφαιρεθεί εκπτώσεις και προσαυξήσεις τόκων και έχουν προστεθεί τα κόστη που συμπεριλαμβάνονται στην τιμή. Κατά κανόνα οι συναλλαγές θα εκφράζονται σε ευρώ με τιμή μετατροπής την ισοτιμία της ημερομηνίας υπογραφής της σύμβασης.

β) Η χρησιμοποίηση του μέσου κόστους

Για τον υπολογισμό, σε εναρμονισμένη βάση, των κερδών και ζημιών από μετοχές, τίτλους, χρυσό κλ σε ξένο νόμισμα είναι απαραίτητο να γίνει αποδεκτός ένας κοινός κανόνας για τον προσδιορισμό του κόστους του πωλούμενου είδους. Το πρόβλημα προκύπτει από το γεγονός ότι κάθε τέτοιο στοιχείο του ενεργητικού μπορεί να αγοράζεται σε διαφορετικούς χρόνους και σε διαφορετικές τιμές. Για τις κινήσεις κεφαλαίων προτείνεται να γίνει αποδεκτή η μέθοδος του μέσου κόστους (average cost method). Για τις κινήσεις κεφαλαίων σε συνάλλαγμα προτείνεται η μέθοδος του καθαρού μέσου κόστους (net average cost method). Η τελευταία επιλογή αποσκοπεί στον περιορισμό των συνεπειών από τις καθημερινές διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

γ) Η αναπροσαρμογή της αξίας των ξένων νομισμάτων και των τίτλων σε ξένο νόμισμα

Πρόκειται για μια λογιστική άσκηση, που εκτελείται με κάποια συχνότητα, για την καταγραφή στην τρέχουσα τιμή/ισοτιμία ενός στοιχείου του ενεργητικού ή του παθητικού. Η σπουδαιότητα της τεχνικής αυτής δεν αφορά τόσο τον προσδιορισμό του ενδιάμεσου κέρδους όσο το σχεδιασμό και την υλοποίηση της καθημερινής λογιστικής. Πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ δημοσιευμένων καταστάσεων και καταστάσεων για εσωτερική χρήση. Εν τούτοις, όλες οι εθνικές κεντρικές τράπεζες θα έχουν την ευχέρεια να προβαίνουν σε αναπροσαρμογή με μεγαλύτερη συχνότητα για την εξυπηρέτηση τοπικών λογιστικών αναγκών. Ακολουθεί πίνακας με τα χρονικά διαστήματα αναπροσαρμογής:

ΤΕΧΝΙΚΗ	ΠΡΟΤΑΣΗ
α) Συχνότητα Αναπροσαρμογής	Κάθε τρεις μήνες
β) Αναπροσαρμογή κατά λογαριασμό	Όχι αναπροσαρμογή κατά λογαριασμό όσον αφορά ξένα νομίσματα. Υπολογισμός μιας καθαρής θέσης για όλα τα ξένα νομίσματα μετατρέπόμενα στο νόμισμα αναφοράς.
γ) Αναπροσαρμογή ισοτιμιών και τιμών	Χρήση της μέσης τιμής αγοράς (η μέση τιμή μεταξύ BID και OFFER) της ημέρας της αναπροσαρμογής.
δ) Αποτελέσματα της αναπροσαρμογής στις λογιστικές καταστάσεις του Ευρωσυστήματος	Για αναφορές εσωτερικής χρήσης διακρίνουμε αποτελέσματα ρευστότητας και αναπροσαρμογής/αύξησης των ποσών από άνοδο των επιτοκίων. Για τις εβδομαδιαίες εκθέσεις οι βασικές προϋποθέσεις τυγχάνουν παραπέρα επεξεργασίας.

δ) Έκδοση και αγορά τίτλων σε τιμή ανωτέρα ή κατωτέρα της ονομαστικής αξίας

Τα premiums/discounts των ανωτέρω πράξεων υπολογίζονται και παρουσιάζονται σαν μέρος του εισοδήματος και αποσβένονται με την απομένουσα περίοδο λήξης του τίτλου μαζί με τους τόκους/μερίσματα. Δύο μέθοδοι απόσβεσης μπορούν να εφαρμοσθούν:- η μέθοδος της σταθερής απόσβεσης (straight line depreciation/amortization method) και η μέθοδος της εσωτερικής υφαίρεσης (internal rate of return method). Για τους τίτλους που έχουν ενσωματωμένες μερισμααποδείξεις και για όσους είναι βραχυπρόθεσμης λήξης (μικρότερης του έτους) και εκδίδονται κάτω από το άρτιο είναι αδιάφορο ποια από τις δύο μεθόδους θα εφαρμοσθεί διότι οι διαφορές είναι ελάχιστες. Για τους τίτλους με λήξη που υπερβαίνει το έτος η απόσβεση πρέπει να πραγματοποιείται με τη δεύτερη μέθοδο.

ε) Εφαρμογή της αρχής της πραγματοποίησης των εσόδων/εξόδων

Η ανωτέρω αρχή (accruals principle) αποτελεί μια θεμελιώδη λογιστική προϋπόθεση σε όλες τις χώρες και μία από τις βασικές παραμέτρους της χρηματοοικονομικής και λογιστικής απεικόνισης των μεγεθών του ΕΣΚΤ. Απαιτεί όπως το εισόδημα/δαπάνη εγγράφεται στη λογιστική περίοδο που πραγματοποιήθηκε και όχι σε αυτή κατά τη διάρκεια της οποίας εισπράχθηκε ή πληρώθηκε. Μία εναρμονισμένη προσέγγιση είναι αναγκαία για το ΕΣΚΤ αφού ο υπολογισμός και η καταγραφή του ανωτέρω εισοδήματος μπορεί να επηρεάσει το ετήσιο νομισματικό εισόδημα και το επίπεδο των

πραγματοποιουμένων κερδών/ζημιών. Ο υπολογισμός του πρέπει να γίνεται, κατά κανόνα, σε τριμηνιαία βάση και να λογιστικοποιείται μια φορά το χρόνο. Εάν είναι εκπεφρασμένο σε ξένο νόμισμα θα γίνεται μετατροπή με τη μέση αγοραία τιμή στο τέλος του τριμήνου. Θα παρουσιάζεται όμως δημοσιευμένο μόνο στους ετήσιους λογαριασμούς.

ζ) Ζητήματα ενοποίησης ισολογισμών

Η ενοποίηση (consolidation) είναι μια λογιστική διαδικασία με βάση την οποία τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαφόρων χωριστών μονάδων ενοποιούνται σαν να επρόκειτο για μία μονάδα. Το μεγαλύτερο πρακτικό πρόβλημα της ενοποίησης είναι η εξάλειψη των διεπιχειρησιακών συναλλαγών και θέσεων. Προτείνεται η μέθοδος των χωριστών ομαδοποιημένων λογαριασμών με στόχο τη διευκόλυνση της διαδικασίας. Αυτή η τεχνική ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις κατάρτισης ενοποιημένων λογαριασμών σε διάφορες χρονικές συχνότητες και σε διάφορα επίπεδα λεπτομερειών.

η) Αρχική αποτίμηση (initial valuation)

Μετά την έναρξη της νομισματικής ενοποίησης θα ήταν σημαντικό να διατηρηθεί η χρηματοοικονομική ανεξαρτησία κάθε εθνικής κεντρικής τράπεζας. Για το λόγο αυτό πρέπει να πραγματοποιηθεί μία αρχική αποτίμηση του ενεργητικού των εθνΚΤ την πρώτη ημέρα του τρίτου σταδίου. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με την εφαρμογή των αρχών αποτίμησης με χωρισμό των πιθανών μη πραγματοποιηθέντων εκτός συστήματος ζημιών από αυτά που αφορούν το Ευρωσύστημα. Επόμενα στο τρίτο στάδιο οι λογαριασμοί αναπροσαρμογής των ισολογισμών των εθνικών κεντρικών τραπεζών θα διαιρούνται σε λογαριασμούς πριν από την έναρξη του συστήματος και μετά την εγκαθίδρυση του Ευρωσυστήματος.